

Патраш Д.В., ст.гр. ФБС-16-мз.

Фатюха В.В., доц., к.е.н. – науковий керівник

ПІДТРИМАННЯ ОПТИМАЛЬНОГО РІВНЯ ЛІКВІДНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ*Запорізька державна інженерна академія, кафедра ФБСС*

Глибока фінансово - економічна криза, яка розпочалася у 2014 році, суттєво вплинула на стан банківської системи України та національні фінансові ринки. Вона призвела до падіння індексів фондового ринку, неочікуваного обвалу курсу гривні, відтоку банківських депозитів, що, безумовно, призвело до проблем комерційних банків, які банківській системі не вдалося подолати й досі. Оскільки банківська сектор виступає одним із головних у розвитку країни загалом, то дослідження проблематики функціонування комерційних банків в умовах фінансової кризи є актуальним питанням. Велика увага при цьому приділяється ліквідності комерційних банків, як найбільш вагомому показнику, що характеризує ступінь надійності банківських установ. Недостатня чи надлишкова ліквідність здійснює негативний вплив на діяльність банку, відтак постає необхідність забезпечення оптимального рівня ліквідності як окремого банку, так і банківської системи загалом.

Термін “ліквідність” походить від латинського *liquidus*, що в перекладі означає рідкий, текучий, тобто ліквідність характеризується легкістю реалізації, продажу, перетворення матеріальних цінностей та інших активів у грошові кошти. Тобто ліквідність — одна з узагальнюючих якісних характеристик діяльності банку. У сучасних економічних умовах банківська ліквідність можна розглядати як багаторівневую систему категорій, яка об’єднує поняття: ліквідність банківської системи, ліквідність банку, ліквідність балансу банку (ліквідність активів, ліквідність пасивів). Ліквідність банку – цього здатність своєчасно виконувати свої зобов’язання. Інакше кажучи, суми його грошових коштів, які можна швидко мобілізувати з інших джерел, дають змогу вчасно виконувати зобов’язання, відображені в пасиві балансу. Правильна оцінка ліквідності та ефективне управління нею є однією з найважливіших передумов успішної діяльності банку.

В ході дослідження ми визначили існування взаємозв’язку прибутковості, ризикованості та ліквідності банку. Найбільша дохідність банківської діяльності досягається при максимізації частки утворюючих дохід активів. Але ці активи в той же час й найбільш ризиковані. Тобто чим більше очікувана дохідність, тим вище ризик і тим менше ліквідність. Банку необхідно так будувати структуру активів щоб банк був і ліквідним і дохідним і з прийнятним рівнем ризику. З метою забезпечення нормальної, стабільної діяльності банку необхідно забезпечити гнучке поєднання протилежних вимог до доходності і ліквідності банку.

Проаналізувавши методи оцінювання та управління ліквідністю банку визначили, що управління ліквідністю банку – один із ключових елементів менеджменту банку і це, в свою чергу, вимагає розроблення ефективних інструментів для її управління, які б дозволяли відслідковувати і вивчати вплив на рівень ліквідності як зовнішніх, так і внутрішніх факторів. До методів аналізу ліквідності відносяться такі, що розглядають ліквідність як запас (коефіцієнтний метод і метод аналізу пасивів) та ліквідність як потік (метод ГЕПу та метод аналізу потоків). Методи управління ліквідністю: метод управління активами (метод загального фонду коштів, метод розподілу активів, метод заміщення активів, метод математичного моделювання) та метод управління пасивами (метод математичного моделювання). Методи оцінки ліквідності банку поділяються на внутрішні та зовнішні. До внутрішніх відносяться коефіцієнтний

аналіз ліквідності балансу та аналіз грошових потоків. До зовнішніх відносяться оцінка величини чистого вибуття зобов'язань банку та оцінка зміни характеристики платоспроможності банку.